

Hallituksen esitys Eduskunnalle luonnollisen henkilön lahjoitusvähennyksen voimassaolon jatkamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä muutettavaksi siten, että määräaikaiseksi tarkoitettu luonnollisen henkilön lahjoitusvähennyksen voimassaoloaikaa jatkettaisiin vuodella. Vastaavasti muutettaisiin verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä.

Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saisivat vielä vuodelta 2011 toimitettavassa verotuksessa vähentää ansiotulostaan yliopistolle tai korkeakoululle tiedettä tai taidetta edistävään

tarkoitukseen tekemänsä vähintään 850 ja enintään 250 000 euron rahalahjoituksen.

Verotusmenettelystä annetun lain nojalla yliopiston tai korkeakoulun olisi toimitettava tieto Verohallinnolle, jos se on saanut vähennyskelpoiseksi säädetyn lahjoituksen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2011 alusta, ja ne olisivat voimassa vuoden 2011 loppuun.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Laki tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Tuloverolakiin (1535/1992) lisättiin tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (946/2008) väliaikaisesti uusi 98 a §, joka koskee luonnollisen henkilön lahjoitusvähennystä. Säännöstä sovelletaan vuosilta 2009 ja 2010 toimitettavissa verotuksissa. Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saavat verotuksessa vähentää puhtaasta ansiotulostaan tekemänsä rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle. Lahjoituksen saajana voi olla myös näiden yhteydessä oleva yliopistorahasto. Vähennyskelpoisia ovat vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron lahjoitukset. Vähennyskelpoisuuden euroääräiset rajat ovat lahjansaajakohtaisia, ja ne ovat samansuuruiset kuin mitä sovelletaan yhteisöjen verotuksessa. Yhteisöjä koskevan lahjoitusvähennyksen soveltamisalaa vastaavasti säännös koskee myös muualla Euroopan talousalueella oleville julkista rahoitusta

saaville yliopistoille ja korkeakouluille sekä näiden yhteydessä oleville yliopistorahastoille annettuja lahjoituksia. Korkeakouluasetuksen (464/1998) mukaan myös ammattikorkeakoulut ovat korkeakouluja, joten niille tehdyt lahjoitukset ovat kuuluneet lahjoitusvähennyksen piiriin.

Määräaikainen luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys lisättiin tuloverolakiin yliopistouudistuksen yhteydessä. Kun yliopistojen ja korkeakoulujen asema muuttui valtion tilivirastoista itsenäisiksi julkisoikeudellisiksi laitoksiksi, valtio ei enää vastaa niiden vakavaraisuudesta, vaikkakin osallistuu toiminnan rahoitukseen. Lahjoitusvähennyksen katsottiin voivan toimia kannustimena yksityisen rahoituksen saamiseksi. Ilman määräaikaista lahjoitusvähennystä luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ovat voineet vähentää verotuksessa vain veronalaisen tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot. Muut kulut eivät lähtökohtaisesti ole verotuksessa vähennyskelpoisia.

Valtio pääomittaa yliopistoja riittävän maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja luottokelpoisuuden turvaamiseksi. Aaltokorkeakoulusäätiön pääomaksi valtio on varautunut luovuttamaan 500 miljoonaa euroa

sillä edellytyksellä, että muut rahoittajatahot osoittavat vähintään 200 miljoonaa euroa. Valtion osuutena Tampereen teknillisen yliopiston säätiövarallisuuteen kohdennetaan yhteensä 125 miljoonaa euroa sillä edellytyksellä, että muut rahoittajatahot sitoutuvat vähintään 50 miljoonan euron sijoitukseen. Lisäksi valtio varautuu vuosina 2010–2011 tekemään finanssisijoituksia julkisoikeudellisina laitoksina toimiviin yliopistoihin suhteessa niiden hankkimiin yksityisiin pääomasijoituksiin. Edellytyksenä on, että yliopistojen keräämä yksityinen pääoma on vähintään miljoona euroa. Muiden kuin Tampereen teknillisen yliopiston säätiön osalta valtion vastinrahoituksen oikeuttava varojenkeruu-aika päättyy alkuperäisen päätöksen mukaan vuoden 2010 lopussa, mutta varainkeruu-aikaa on jatkettu kuudella kuukaudella 30 päivään kesäkuuta 2011 saakka. Tampereen teknillisen yliopiston säätiön varainkeruu-aika jatkuu vuoden 2011 loppuun. Yliopistojen ja korkeakoulujen varainhankinta on siten riippuvainen eri tahojen rahoituksesta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että säännöksen voimassaoloaika jatkettaisiin vuodella, eli vuoden 2011 loppuun. Tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että lakiin väliaikaisesti lisätyn 98 a §:n voimassaoloaika päättyisi vuoden 2010 sijasta vuonna 2011.

Kuten nykyisin, säännös rajattaisiin koskemaan vain tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle annettuja lahjoituksia. Vähennysoikeuden on koskettava Euroopan talousalueelle annettuja lahjoituksia, minkä johdosta on tärkeää säilyttää se suppeassa ja tarkoin rajatussa muodossa. Laaja vähennysoikeus olisi ongelmallinen valvonnan näkökulmasta. Niissä Euroopan valtioissa, joissa lahjoitukset ovat Suomea laajemmin vähennyskelpoisia, on törmätty jo moniin laajan vähennysoikeuden tuomiin ongelmiin. Varsinkin ulkomaisiin yhdistyksiin liittyy monia valvonnallisia riskejä, jotka liittyvät muun muassa petoksiin, verorikoksiin, rahanpesuun sekä uhkaan vähennyskelpoisten lahjoitusten käyttämisestä terrorismin rahoituksessa. Näin ollen muille tahoille tai muuta tarkoitusta varten tehtyjen lahjoitusten tukemista vero-

tuksen kautta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Kyse ei olisi verovelvollisen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämisestä, vaan erityisesti yliopistouudistukseen liittyvästä kannusteesta yliopistojen yksityisen rahoituksen lisäämiseksi. Tuloverolain 118 §:n 2 momentin mukaan ansiotulolajin tappiolla tarkoitetaan sitä määrää, jolla verovelvollisen ansiotulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden vähennysten yhteismäärä verovuonna ylittää hänen veronalaisten ansiotulojensa määrän. Koska kyse ei olisi tuloverolain 118 §:n 2 momentin tarkoittamasta vähennyksestä, lahjoitusvähennystä ei otettaisi huomioon ansiotulolajin tappiota laskettaessa. Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys tehtäisiin verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa.

1.2 Laki verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Luonnollisen henkilön tuloverotus perustuu sivullisilta kerättävään tietoon ja tällä perusteella verovelvolliselle lähetettyyn esitetyttyyn veroilmoitukseen. Meno- ja vähennystietoja koskevasta sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 16 §:ssä. Lahjoitusvähennystä säädetäessä pykälään lisättiin väliaikaisesti säännös, jonka mukaan yliopiston ja korkeakoulun on toimitettava tieto Verohallinnolle, jos se on saanut tuloverolain 98 a §:ssä vähennyskelpoiseksi säädetyn lahjoituksen. Jotta tarvittavat tiedot tulisivat toimitetuksi myös ensi vuonna, verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (947/2008) voimaantulosäännöstä muutettaisiin siten, että säännös koskee myös vuonna 2011 annettavia tietoja.

2 Esityksen vaikutukset

Lahjoitusvähennyksen määräajan jatkaminen alentaisi verotuottoja vuonna 2011 vajalla miljoonalla eurolla. Vuonna 2009 noin 300 luonnollista henkilöä teki vähennyskelpoisen lahjoituksen ja lahjoitusten yhteismäärä oli noin 3,7 miljoonaa euroa. Lahjoitusvä-

hennyksen määräaikaisuus on kannustanut tekemään lahjoituksia juuri kyseisinä vuosina. Näin ollen voidaan olettaa, että vähennyksen verotuottoja alentava vaikutus on enintään aikaisempien vuosien suuruinen tai jäisi hieman sen alle.

Esitys alentaisi kuntien verotuottoja, mutta kunnille aiheutuva verotuottomenetyks on kompensoitu valtionosuusjärjestelmän kautta määräaikaisen lain säätämisen yhteydessä. Kompensatio toteutuisi myös vuonna 2011.

Vähennys aiheuttaisi jonkin verran lisätyötä Verohallinnossa. Lahjoituksiin liittyvä ilmoitusvelvollisuus hieman lisää myös lahjoituksia vastaanottavien yliopistojen ja korkeakoulujen hallinnollista työtä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2011 alusta, ja ne olisivat voimassa vuoden 2011 loppuun.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (946/2008) voimaantulosäännöstä seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-kuuta 2009. Lain 98 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011. taan vuosilta 2009—2011 toimitettavassa verotuksessa.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lain 98 a §:ää sovelletaan kuitenkin ainoas-

2.

Laki**verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (947/2008) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2009, ja se on voimassa 31 päivään
joulukuuta 2011.

Lakia sovelletaan vuosilta 2009—2011 an-
nettaviin tietoihin.

_____ Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

1.**Laki****tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (946/2008) voimaantulosäännöstä seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-kuuta 2009. Lain 98 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa, kuitenkin siten, että 98 a §:ää sovelletaan ainoastaan vuosilta 2009 ja 2010 toimitettavassa verotuksessa.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän tammi-kuuta 2009. Lain 98 a § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa. *Lain* 98 a §:ää sovelletaan kuitenkin ainoastaan vuosilta 2009—2011 toimitettavassa verotuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

2.

Laki**verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (947/2008) voimaantulosäännös seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009, ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010.

Lakia sovelletaan vuosilta 2009—2010 annettaviin tietoihin.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009, ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.

Lakia sovelletaan vuosilta 2009—2011 annettaviin tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .
